

Assen, 26 augustus 2025
Ons kenmerk: 1002256

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : Woonservice
Activiteit : Sloop en nieuwbouw
Locatie : Klijnstraat 23, 25, 35 en 37 te Klijndijk

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf datum van afgifte van deze vergunning tot en met 31 december 2026.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikelen 8.74j., 8.74k en 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan Woonservice op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning, zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) voor de Vogelrichtlijnsoort spreeuw (*Sturnus vulgaris*), waar het gaat om:
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van spreeuw, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- artikel 11.46, eerste lid, van het Bal voor de habitatrichtlijnsoort gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), waar het gaat om:
 - b. het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Voorschriften

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via vth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief (papier of digitaal) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn

en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau of ecologisch deskundige door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan sloop en nieuwbouwcomplex KLI007, 24 februari 2025, door Tauw (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, zoals beschreven op www.rvo.nl/ecologisch-deskundige (hierna ecologisch deskundige) én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij deze omgevingsvergunning.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
- 1.12. Binnen twee maanden na het verlenen van deze vergunning dienen alle waarnemingen van soorten, van het nader onderzoek, te worden ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

2. Soort specifieke voorschriften

Spreeuw

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de spreeuw. De (meest) kwetsbare periode (broedseizoen) loopt globaal van april t/m juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de spreeuw.
- 2.2. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal twee tijdelijke nestkasten van het type NK SP 02 van Vivara Pro (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de spreeuw aan te bieden, conform het Activiteitenplan.
- 2.3. Er dient bij het plaatsen van de nestkasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal drie maanden waardoor de spreeuw in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren.

- 2.4. Gedurende de periode waarin de kasten aanwezig moeten blijven dienen deze ook functioneel te blijven. Hierbij dient bijvoorbeeld rekening gehouden te worden met het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door takken of ander groen te verwijderen of het schoonmaken van de nestkasten buiten het broedseizoen.
- 2.5. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente nestplaatsen als bedoeld in voorschrift 2.9 zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de spreek. Verwijdering van deze tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode en alleen als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.6. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient, buiten de broedperiode, de oorspronkelijke nestplaats natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient bij voorkeur dezelfde dag de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.
- 2.7. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.
- 2.8. Minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen spreek of andere broedende vogels in de woningen meer aanwezig zijn. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen vogels in de woningen meer aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.6 t/m 2.8 worden herhaald.
- 2.9. De vergunninghouder dient de daken van de nieuw te bouwen woningen toegankelijk en geschikt te maken voor spreek, conform het Activiteitenplan. De ruimte tussen de dakplaat en de dakpan is tenminste 8 centimeter. Eventueel vogelschroot mag verhoogd aangebracht worden vanaf de vierde rij dakpannen.
- 2.10. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de spreek dienen geplaatst te worden op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis

- 2.11. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. De (meest) kwetsbare periodes, kraam- en overwintering seizoen lopen globaal van mei t/m augustus en van november t/m maart. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kunnen deze periodes langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.12. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal twaalf kasten van het type VK WS 01 van Vivara Pro (of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gewone dwergvleermuis aan te bieden, conform het Activiteitenplan.
- 2.13. Er dient bij het plaatsen van de vleermuiskasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal drie maanden (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen) waardoor de gewone dwergvleermuis in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren, gezien dit het actieve seizoen van de diersoort betreft.
- 2.14. Gedurende de periode waarin de kasten aanwezig moeten blijven dienen deze ook functioneel te blijven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met aanschijsing van de kasten en het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door bijvoorbeeld takken of ander groen te verwijderen.

- 2.15. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen als bedoeld in voorschrift 2.20 zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de meest kwetsbare periode en als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.16. Voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode (bij voorkeur wel buiten de kraamperiode) dienen de woningen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de sloop van de woningen. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient bij voorkeur diezelfde dag de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige.
- 2.17. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.
- 2.18. Bij het natuurvrij maken dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.
- 2.19. Voorafgaand aan de werkzaamheden, binnen het actieve seizoen en na minimaal drie dagen (met voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden) na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige door middel van een in- en/of uitvliegcontrole conform het vleermuisprotocol vastgesteld te zijn dat er geen vleermuizen meer in de woningen aanwezig zijn. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen vleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.16 t/m 2.19 worden herhaald.
- 2.20. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie de kopgevels van de eerste en tweede verdieping geschikt te maken voor vleermuizen. Dit gebeurt door in de vier kopgevels een open spouwmuur te realiseren van 3 centimeter breed. De buitenmuur van de spouw wordt voldoende ruw opgeleverd en aan de binnenzijde wordt over de twee bovenste verdiepingen gripgaas aangebracht. Aan de buitenzijdes van de kopgevels worden tenminste drie brede open stootvoegen (2,5 centimeter hoog en 5 centimeter breed) gemaakt ter hoogte van de nok en dakgoten waar een vrije aanvliegroute beschikbaar is (zie hoofdstuk 4.3.2 van het activiteitenplan).
- 2.21. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
 - 3.1.1. bij het natuurvrij maken of de controle op de methode van natuurvrij maken, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
 - 3.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
 - 3.1.4. bij het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de soorten;

- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Stikstof

Het is mogelijk dat er voor deze activiteit op grond van de Omgevingswet een omgevingsvergunning voor een natura 2000-activiteit noodzakelijk is. In de Omgevingswet is de bescherming van natura 2000-gebieden vastgelegd. U bent verplicht om voordat u gaat beginnen te inventariseren wat de effecten van de activiteit zijn op de omliggende natura 2000-gebieden door bijvoorbeeld het uitvoeren van een AERIUS-berekening. Afhankelijk van de uitkomst is mogelijk een aanvullende ecologische toetsing nodig en dient u mogelijk vooraf een omgevingsvergunning bij de provincie aan te vragen. Zie voor meer informatie hierover de volgende website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming of neem contact op met de provincie Drenthe op telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,
i.o.

Afschrift aan:

- Tauw B.V. (digitaal)
- college van Burgemeester en Wethouders van Borger-Odoorn (digitaal)

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging. Daarvoor kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl.

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 19 maart 2025 hebben wij van adviesbureau Tauw namens Woonservice (hierna vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw van woningen, gelegen aan Klijnstraat 23, 25, 35 en 37 te Klijndijk in de gemeente Borger-Odoorn (zie figuur 1). De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal voor de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en artikel 11.46, eerste lid en onder b en d, van het Bal voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Figuur 1: Plangebied (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van het Bal.

2.1 Vogelrichtlijn

De spreeuw is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Het nest van een vogel is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlinder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de spreeuw zijn daarnaast op basis

van vaste jurisprudentie en de [Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe](#) bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels geldt niet op grond van artikel 11.37, derde lid, van het Bal als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Uit de aanvraag blijkt dat er tijdens de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven voor de spreeuw waarmee eventuele verstoring geen wezenlijke invloed zal hebben op de staat van instandhouding van de soort.

2.2 *Habitatrichtlijn*

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse zoogdiersoort als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en is zodoende beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid van het Bal waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal. Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Daarnaast is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van gewone dwergvleermuizen gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden.

2.4 *Beoordelingsgronden vergunningverlening*

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. De situatie

De vergunninghouder is voornemens om de woningen aan de Klijnstraat te slopen en hier nieuwbouw te realiseren. Het huidige plangebied bestaat uit twee 2-onder-1-kap woningen met twee verdiepingen en een schuin dakpannen dak. Tussen de woningen is een klein grasveld met twee bomen. Het plangebied wordt eerst bouwrijp gemaakt waarbij ook de tuinen van de woningen worden afgegraven. In de

toekomstige situatie komen twee gebouwen met in totaal twaalf appartementen. De sloop heeft negatieve effecten op nestplaatsen van spreeuw en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis daarom is een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit noodzakelijk.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Door Tauw is een quickscan uitgevoerd die bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 2 oktober 2023. Op basis van de uitkomsten van deze quickscan kunnen negatieve gevolgen op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatzvlieger, gewone grootoorvleermuis niet op voorhand uitgesloten worden. Alle overige beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van de quickscan (Natuurtoets KLI007 Klijndijk, 6 november 2023, Tauw). Naar de soorten die niet uitgesloten konden worden op basis van de quickscan is nader onderzoek uitgevoerd in 2024. Dit onderzoek is uitgevoerd conform meest recente kennisdocumenten voor de soort en het vleermuisprotocol. Hiermee kunnen wij concluderen dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd.

Tijdens het nader onderzoek zijn de volgende soorten en verblijfplaatsen vastgesteld binnen het projectgebied:

- Spreeuw: Tijdens het nader onderzoek is één nestlocatie van spreeuw vastgesteld achter een loodflap naast de schoorsteen van nr. 35 (zie figuur 2).
- Gewone dwergvleermuis: Uit het nader onderzoek blijkt dat er een zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig zijn binnen het plangebied. De (invliegopening van de) zomerverblijfplaats bevindt zich achter de nokpan aan de kopse kant van nr. 25. De locaties van de twee paarverblijfplaatsen is niet exact vastgesteld maar aangenomen wordt dat deze zich bevinden in de woningen binnen het plangebied (zie figuur 3). Buiten het plangebied is een essentiële vliegroute voor vleermuizen vastgesteld maar deze wordt door het voornemen niet aangetast.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat er één nestlocatie van spreeuw en drie verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. Om die reden is een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit vereist.

Figuur 2: Aangebouwde nestlocaties van spreeuw en kauw (bron: Activiteitenplan).

Figuur 3: Aangetoonde verblijfplaatsen en territoria van gewone dwergvleermuis (bron: Activiteitenplan).

3.2 Tijdelijke alternatieve nest- en verblijfplaatsen

Er is één nest van spreeuw waargenomen binnen het plangebied. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nestplaats en het realiseren van de permanente nestplaatsen te overbruggen dienen er tijdelijke alternatieve nestplaatsen gerealiseerd te worden voor de spreeuw. Voor dit project worden twee alternatieve nestkasten van het type NK SP 02 van Vivara Pro opgehangen.

Er zijn drie verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. Het gaat om één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente verblijfplaatsen te overbruggen dienen er tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen aangeboden te worden voor de gewone dwergvleermuis. Voor dit project worden er twaalf kasten van het type VK WS 01 van Vivara Pro opgehangen.

De kasten voor de spreeuw en gewone dwergvleermuis zijn in maart 2025 opgehangen en het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen zal plaatsvinden in het najaar van 2025. Hiermee is er aan de gewenningsperiode van drie maanden, voor zowel de nestplaats van de spreeuw als de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, voldaan. De kasten zijn opgehangen conform het kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en conform het activiteitenplan hoofdstuk 4.2.

Na de werkzaamheden dienen de tijdelijke kasten voor de spreeuw en de gewone dwergvleermuis tenminste tot één jaar nadat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven. Het verwijderen van de tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode en alleen als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn door de spreeuw, gewone dwergvleermuis of door een andere soort. Met de bovenstaande maatregelen wordt er voldoende tijdelijk gecompenseerd voor de spreeuw en gewone dwergvleermuis.

3.3 Permanente voorzieningen

In de toekomstige situatie worden de daken van de nieuwe panden geschikt gemaakt voor de spreeuw door onder de eerste drie rijen dakpannen ruimte vrij te houden voor de spreeuw. Vogelschroot wordt na

de derde rij dakpannen geplaatst en onder de dakpannen wordt een hoogte van 8 centimeter aangehouden.

Voor de gewone dwergvleermuis worden de kopgevels van de eerste en tweede verdieping van de nieuw te bouwen panden geschikt gemaakt. Er komt een open spouwmuurruimte beschikbaar van ongeveer drie centimeter breed waarbij over de gehele twee verdiepingen gripgaas wordt aangebracht zodat de vleermuizen voldoende grip hebben. De buitenmuur van de spouw biedt over de gehele gevel voldoende grip door het aanbrengen van een extra laag specie, welke niet al te gestructureerd wordt weggeveegd. Aan de buitenzijdes van de panden komen per kopgevel tenminste drie brede open stootvoegen van ongeveer 2,5 centimeter hoog en 5 centimeter breed. Deze invliegopeningen worden gerealiseerd ter hoogte van de nok en dakgoten waar een vrije aanvliegroute beschikbaar is. Dit zal plaatsvinden conform hoofdstuk 4.3.2 van het activiteitenplan

3.4 Natuurvrij maken

De nestlocatie van spreeuw bevindt zich achter een loodflap naast de schoorsteen. Deze locatie kan ongeschikt gemaakt worden door het plaatsen van rugvulling. Verder worden de daken van de woningen ongeschikt gemaakt door het plaatsen van spouwborstels, hout of vulschuim te plaatsen. Bij het gebruik van spouwborstels is het van belang dat deze onder de eerste rij dakpannen komt te liggen of op zo'n manier wordt gelegd dat er spanning op de borstelharen komt te staan. Het leggen van borstels in de goot zelf is niet afdoende, aangezien de vogels zich door de borstelharen heen kunnen wringen.

Verblijfplaatsen van vleermuizen dienen binnen de actieve periode van vleermuizen natuurvrij gemaakt te worden door gebruik te maken van exclusion flaps. Deze borgen dat vleermuizen naar buiten kunnen, maar niet meer terug naar binnen. De exclusion flaps worden geplaatst voor openingen verspreid over geschikte locaties. Overige kieren kunnen dichtgezet worden met vulschuim, werings- of gootborstels of gaas. Enkele dagen tot een week na het natuurvrij maken wordt door de ecologisch deskundig een controle uitgevoerd op het natuurvrij maken. Bij deze controle, een in- en/of uitvliegcontrole, wordt gekeken of er geen vleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn voordat de sloop begint. De werkzaamheden kunnen pas beginnen nadat de ecologisch deskundige beoordeeld heeft dat er geen spreeuwen, vleermuizen of andere soorten meer aanwezig zijn.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74j en 8.74k van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, genoemd in artikel 8.74j, eerste lid en onder b en onder punt 1. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 8.74k, lid 1, sub b onder 3 van het Bkl.

In het Activiteitenplan staat het belang op de volgende manier beschreven:

“Alle woningen van woningcorporaties dienen gemiddeld energielabel B te hebben. Dit is het gevolg van bindende afspraken tussen provincies en woningcorporaties. De sloop van de oude woningen en het realiseren van duurzame CO2 neutrale woningen zal bijdragen aan deze doelstelling en aan de verduurzaming van het woningbestand van Woonservice.

De maatregelen komen voort uit het Energieconvenant dat in 2012 is gepresenteerd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Hierin is vastgelegd dat de woningbouwsector aanzienlijk moet bezuinigen op het gebouw gebonden energieverbruik. Het uitgangspunt van het Energieconvenant is dat in 2020 alle woningen een gemiddelde Energie Index van 1,25 hebben (gemiddeld energielabel B) (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Ook Woonservice heeft zich hieraan geconformeerd. De woningen binnen het plangebied hebben op dit moment een energielabel C waarbij de woningen al gedeeltelijk in het verleden geïsoleerd zijn.

Punt 6 van het Energieconvenant geeft aan dat ‘alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling’ (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Daarmee is het thema milieu een belangrijk onderdeel van het Energieconvenant. Bij het opwekken van energie wordt veel gebruik gemaakt van fossiele brandstoffen. Bij het verbranden van deze fossiele brandstoffen komt veel CO2 vrij. Dit heeft negatieve gevolgen voor het klimaat, het milieu en flora en fauna. Door de isolerende maatregelen van de duurzame woningen kan zuiniger worden gestookt, wat leidt tot minder verbruik van fossiele brandstoffen, waardoor de uitstoot van CO2 wordt gereduceerd. Omdat de woningen bij de nieuwbouw een beter binnenklimaat hebben, draagt de ontwikkeling ook bij aan de verbetering van de volksgezondheid. De huidige woningen zijn gebouwd in 1971. De woningen zijn verouderd, slecht geïsoleerd en voldoen niet meer aan de huidige normen voor een huurwoning. Dit heeft koudebruggen in de spouw, schimmelvorming binnen de huidige woningen tot gevolg. Deze problemen komen niet voor ter plaatse van de nieuwbouw woningen, wat een positieve impuls geeft aan de volksgezondheid. De hoge energiekosten kunnen bij de bewoners leiden tot stress. Door het energieverbruik van de woningen terug te brengen vermindert de stress, wat een positieve impuls geeft aan de volksgezondheid. Het niet slopen van de woningen betekent dat de woningen moeilijker in de verhuur zijn te krijgen en dat de doelstellingen om het gemiddelde energielabel naar B terug te brengen niet gehaald wordt. Inmiddels gaat de wetgeving verder en werkt Woonservice toe naar het Europese/landelijke einddoel: een CO₂-arme samenleving in 2050.”

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het belang vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

In het Activiteitenplan staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

“Locatie

De problemen met betrekking tot het binnenklimaat zijn net als de nest-/verblijfplaatsen van spreuwen en vleermuizen locatie gebonden. De sloop en nieuwbouw van deze woningen zijn noodzakelijk vanwege gebreken van bouwfysische aard. Er is dus geen alternatieve locatie waar de sloop en nieuwbouw uitgevoerd kan worden.

Werkwijze en planning

De enige alternatieve oplossing is om de woningen grootschalig te renoveren. Bij grootschalige renovatie zullen ook de aangetroffen verblijfplaatsen verloren gaan. De woningen hebben als strategie sloop/nieuwbouw gekregen in de Wensportefeuille vanwege de eisen van deze tijd vanuit technisch,

functioneel en energetisch oogpunt. Deze woningen hebben niet de plattegrond en niet de bouwtechnische eigenschappen om te verduurzamen richting de energie neutrale woningvoorraad. De woningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Een ander alternatief is delen van de woningen niet aanpakken wat ervoor zorgt dat verblijfplaatsen behouden blijven. Met deze werkwijze kan echter geen echt duurzame en energetische verbetering worden gerealiseerd. Dit is daarom geen realistisch alternatief. Er zijn qua voornemen geen alternatieven die gunstiger uitpakken voor de aanwezige (nest-/verblijfplaatsen van) spreeuw en gewone dwergvleermuis.

In de werkwijze en planning wordt rekening gehouden met kwetsbare perioden van spreeuw en gewone dwergvleermuis (en huismus buiten het plangebied). Door het treffen van maatregelen zijn te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen binnen het leefgebied van de lokale populaties van de soorten aanwezig. Door de sloopwerkzaamheden (en het ongeschikt maken van nest-/verblijfplaatsen van spreeuw en gewone dwergvleermuis) uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de soorten, worden deze zo veel mogelijk ontzien. Door ruim voor de start van sloopwerkzaamheden de huidige nest-/verblijfplaatsen ongeschikt te maken, is uitgesloten dat spreeuwen en gewone dwergvleermuizen tijdens de sloopwerkzaamheden ter plaatse van de woningen aanwezig zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorgplicht. Er is ten aanzien van de werkwijze en planning geen aanpak die gunstiger uitpakt voor de aanwezige (nest-/verblijfplaatsen van) spreeuw en gewone dwergvleermuis. Door het treffen van maatregelen zijn te allen tijde voldoende geschikte nest-/verblijfplaatsen binnen het leefgebied van de lokale populatie van spreeuw en gewone dwergvleermuis aanwezig.”

Door buiten de kwetsbare periode van de betrokken soorten te werken en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Spreeuw

De landelijke staat van instandhouding van spreeuw is beoordeeld als zeer ongunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 400.000-700.000 (2018-2020) waarbij ongeveer 6% van de populatie zich bevindt in Drenthe. In Drenthe wordt de staat van instandhouding als gunstig beschouwd door het stabiele aantal broedparen (www.sovon.nl). In de omgeving van het plangebied lijkt een populatie aanwezig van tenminste 8- 10 individuen. De nestplaats van spreeuw die door het voornemen wordt aangetast is tijdig gemitigeerd en in de toekomstige situatie zijn er weer geschikte voorzieningen voor spreeuw binnen het plangebied aanwezig. Doordat de omgeving van het plangebied ook zeer geschikt is en blijft voor spreeuw door de aanwezigheid van permanent groen, zal het voornemen geen negatieve effecten hebben op de staat van instandhouding van de spreeuw.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als onbekend. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen. Zowel in als in de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van gewone dwergvleermuis. Omdat de omgeving van het plangebied zeer geschikt is voor gewone dwergvleermuis en er voldoende mitigerende en compenserende maatregelen worden genomen, is de verwachting dat het voornemen geen negatief effect heeft op de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis.

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Rekening houden met het broedseizoen van vogels valt ook onder de specifieke zorgplicht. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.